

PROTOKOLL

REGIONUTVALG MIDT-NORGE	
Møtested:	Scandic Hell Hotel
Dato/tid:	27. november 2024 kl 10.00 – 18.00
	Protokoll: 02/24
TIL STEDE:	
Arbeidsutvalg Midt-Norge:	Lars Morten Rosmo, Tilde Sæther, Sverre Tyldum, Geir Håvard Valstad, Anders Braa og Atle Moen
Regionutvalg Midt-Norge:	Elida Margrethe Setermo, Roger Granli, Einar Bredesen, Jens Himo Vold, Johannes Haugen, Ola Joakim Ranheim, Silje Marie K. By, Bjørn Eskil Håpnes, Trond Storvoll, John Frode Stamnes, Finn Egil Adolfsen, Johan Schei, Erik Melting, Ivar Wang, Bjørnar Andersen, Pål Vidar Graadal, Audun Tiller, Roar Stene Hojem, Geir Håvard Valstad, Otte Munkeby, Knut Anders Nordheim, Morten Munkeby, Erik Undlien, Andreas Hojem, Thomas Kristoffersen, Ola Fuglem, Hege Fonn, Karl Stav, Halvor Braa, Trond Magne Aune, Stig Kristiansen, Nils H. Snekvik, Lars Erik Tallerås, Olav Sterten, Torbjørn Flenstad, Torgeir K. Flenstad, Per Georg Skansen, Vegard Kulmo, Steinar Lium, Ole Chr. Hovstein, Aud Dagmar Ramdal, Elisabeth Sørli, Ola Syrstad, Harald-Oscar Kjersem, Peder Sylte, Odd Helge Gangstad og Rolf Kristian Blekken
Valgkomité Midt-Norge:	Einar Botten, Jorun K. Kvernen, Anne S. Dolmset
Andre:	Bård Tore Berntsen (sentral valgkomite), Tor Arne Eggen (årsmøteutsending/vara AU), og Ingrid Skjervold (ungdomsrepresentant)
Forfall:	Tore Rennan, Frode Holand (vara Roger Granli møtte) Jacob Sandvik, Ole Johan Lysberg, Håvard Bjørnseth (vara Silje Maria K. By møtte) Sævik, John Ivan Selliås (vara Bjørn Eskil Håpnes møtte), Elise Bostad, Arve Morten Sverkmo, Line Torill Fjellheim, Jon Inge Bragstad, Andrea Marie Skjelstad (vara John Frode Stamnes møtte), Olav Einar Hegstad (vara Bjørnar Andersen møtte), Torleif Brønne, Randi Johanne Skjerve (vara Morten Munkeby møtte), John Espen Langseth, Even Landrø (vara Hege Fonn møtte), Arnt Håkon Fløttum (vara Trond Magne Aune møtte), Kristin Myklevoll, Svein Henrik Risan, Tore Mellemsæther, Heidi Butli (vara Per G. Skansen møtte), Jørgen Rønning (vara Ole Chr. Hovstein møtte), Ottar Skjølberg, Jan Henrik Moen (vara Ola Syrstad møtte), Marte Halvorsen, Jens Kristian Eikrem, Olav Gustad, Marthe Holte Sirivik (vara Harald-Oscar Kjersem møtte), Aleksander Morewood (vara Odd Helge Gangstad møtte) og Andreas Kammen
Konsernstyret:	Johan Narum
Administrasjonen:	Hans Thorn Wittussen, Tor Olav Brandtzæg, Pia Kjøteles, Brit Våga og Kine Letnes
Referent:	Magne Trondmo

Sak nr	Sak
1	<p>Konstituering av møtet</p> <p>Lars Morten Rosmo ønsket velkommen.</p> <p>Det var 51 stemmeberettigede til stede ved møtestart. 2 stk kom like etter, slik at det var 53 stemmeberettigede i møtet.</p>

	<p><u>Vedtak:</u> <i>Saksliste og innkalling godkjennes. Administrasjonen velges som tellekorps. Johan Schei og Elisabeth Sørli velges til å signere protokollen sammen med regionleder.</i></p>
<p>2</p>	<p>Rapportering fra AU Midt</p> <p>RU-leder Lars Morten Rosmo var bl.a. innom følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • «Den norske modellen» / Rammebetingelser • Beredskap • Det faktum at ½-parten av Norges befolkning bor i et svært begrenset området på sør-/Østlandet. • Strategi i Midt-Norge <ul style="list-style-type: none"> ○ Nortura: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mest mulig effektiv slakting, skjæring og videreforedling av volumprodukter Gilde, Prior og EMV ▪ Størst mulig oppslutning om tilførsel til Nortura ○ Regionalt i Midt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Utvikle videreforedling med regionalt eierskap ▪ Regional videreforedling av råvare kjøpt av Nortura ▪ Utnytte det markedspotensialet som er for produkter med regional/lokal opprinnelse og spesialkvaliteter ▪ Oppskalering/industrialisert lokalmat • Konsekvens for Midt-Norge <ul style="list-style-type: none"> ○ Vi er avhengige av Nortura som markedsregulator ○ Et mest mulig effektivt Nortura ○ Vi må selv utnytte markedsmulighetene med lokale og regionale spesialprodukt • Muligheter for bonden <ul style="list-style-type: none"> ○ Driftsledelse ○ Fagmiljø ○ Økt kvalitet ○ Endra produksjonsmetoder ○ Bruk av ny teknologi – presisjonslandbruk • Framtida skaper vi selv <ul style="list-style-type: none"> ○ Bevare den norske matmodellen ○ Nortura som markedsregulator ○ Oppslutning om Nortura ○ Utvikle videreforedling med regionalt eierskap ○ Bedre kvalitet enn andre regioner ○ De dyktigste bøndene <p style="text-align: center;">Det er vi som må gjøre det!</p> <p><u>Vedtak:</u> <i>Regionutvalget tar saken til orientering.</i></p>
<p>3</p>	<p>Status i konsernet</p> <p>Styreleder, Johan Narum, orienterte.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kort om økonomien – hovedpunkter for 2. tertial • Norturas nye strategi • Industriutviklingsplanen • Konkurrentanalyse

	<ul style="list-style-type: none"> • Kostråd og bærekraft • Proff og industri er i flytsonen om dagen <p><u>Vedtak:</u> <i>Regionutvalget tar saken til orientering.</i> <i>Arbeidsutvalget tar innspillene i diskusjonen til etterretning.</i></p> <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Har hørt i mange år at høye kostnader er årsaken til at vi leverer dårlig. Kan vi få høre noe mere konkret i f.t. hva som er utfordringen på anlegget i Tønsberg? • Hvilke egg benyttes til det nye proteinpulveret? Det er jo underskudd av egg • Kan vi få vite måltallene år for år? Vi får hele tiden høre at vi ligger «foran» - men likevel går selskapet dårlig. F.eks i f.t. inntransport, det enkelte anlegg m.v. • Kan man være mer konkret i f.t. hvor det er vi skal spare kostnader nå – samtidig som vi skal beholde volum? • Er det ikke fare for at en av konsekvensene for en del av kostnadskuttene, vil være reduserte tilførsler? • Mht. vekst på kylling – og at hvitt kjøtt utgjør et stort volum – er styret sikre på at det var lurt å avvikle kyllingproduksjonen i Midt-Norge? • Som tillitsvalgt var det vanskelig å «forsvare» vedtaket knyttet til kylling. • Det som skjedde på kylling, vil trolig også skje på andre produksjoner dersom vi mister markedsreguleringen • Det er interessant å se at det er andre aktører som satser i vår region
4	<p>Selskapsstruktur</p> <p>Visekonsernsjef, Hans Thorn Wittussen, orienterte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det har vært gjort grundige vurderinger rundt splitting av selskap eller ikke – og elementer rundt det. • Det går nå i retning av at det ikke blir gjennomført en fisjon, men at det utarbeides en konsernstruktur som innebærer at de 2 organisasjonene (råvare- og sluttmarked) vil operere som om de var separate enheter – innenfor rammene av dagens konsernstruktur • En «intern omorganisering» vil være enklere å gjennomføre, gi lavere gevinstrealisering innebærer lavere investeringer og mindre risiko for konsernet totalt sett. • Verden endrer seg – det må vi også <p><u>Vedtak:</u> <i>Regionutvalget tar saken til orientering.</i> <i>Arbeidsutvalget tar innspillene i diskusjonen til etterretning.</i></p> <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva er forskjellen på dette og det som ble sagt da ny konsernsjef ble ansatt for 6 år siden? • Viktig at alle som jobber i Nortura kjenner til formålsparagrafen • Må dele opp selskapet slik at ansvar blir tydelig plassert. I et stort selskap er det lett å få ansvarspulverisering • Hva ville vært de store fordelene ved en juridisk deling av selskapet? • Det er viktig at ikke alt blir «som før». Da må i tilfellet styremedlemmene finne seg noe annet å gjøre. • Har tatt det som en selvfølge at vi har hatt klare strukturer mht. ansvar, mht. å produsere det markedet vil ha osv. Har vi ikke hatt kontroll på slike sentrale elementer?

Utviklingsmuligheter i Midt-Norge og kjøttproduksjon 2035

Lars Morten Rosmo innledet kort.

Johan Narum (Nortura)

- Politikernes målsettinger – jordbrukspolitiske og næringspolitiske mål
- Hovedstolper: Jordbruksavtalen – markedsregulering – importvern
- Forbrukertrender
- Trenden mot å unngå kjøtt taper seg ytterligere – dette er en mulighet vi må behandle klokt
- Selvforsyning blir viktigere
- Industriutviklingsplanen
 - Ta ut høyest mulig verdi til bonden
 - Ta ut overkapasitet og redusere kompleksitet i verdikjeden
 - Øke konkurransekraft – teknologi – stordrift
 - Rettvende varestrømmen mot største bruker av råvare og kunde
- Vi må ta del i EMV-volumet
- Anleggende i Trøndelag – vi er en stor aktør
- Nortura er en råvareleverandør til flere aktører i Trøndelag
- Nortura skal ta sin del av veksten med merkevarene, og med EMV
- Viktig med oppslutning om Nortura som gjør at vi kan beholde markedsreguleringen
- Vi stiller oss disponible for lokale initiativ

Aslaug Rustad (OI Trøndersk mat og drikke)

- Trøndersk matmanifest
- Økt verdiskapning i Midt-Norsk kjøttproduksjon – «kjøttprosjektet» - 2019-2022
 - Pandemien kom og ødela litt av prosjektet
 - Inderøy slakteri er eksempel på en aktør som tok dette videre
- Kjøtt med mening og kjøtt med historie vil folk ha
- Burde samarbeide mer mellom aktørene. Samarbeide der vi kan – konkurrere der vi må
- Vi er gode på samarbeid i Midt-Norge – det er en av våre styrker
- Hva kan leverandører/produsenter forvente seg?
 - Et forpliktende volumuttak etter prognose
 - Innkjøpslojalitet
 - Prefabrikkerte produkter, som lett lar seg gjøre til «sine egne»
 - Stykningsdeler som er «uvanlig»
 - Nye, spennende smaker kombinert med gamle tilberedningsmetoder
 - Historie rundt råvaren: Opphav, rase fôr-regime, geografisk tilhørighet
 - Prisgunstige produkter som kan anvendes til kantine, bussgrupper, pensjon m.m.
- Hva ser HORECA-markedet etter framover?
- Samarbeid er nøkkelen

Trine H. Vaag (Trøndelag fylkeskommune)

- Nortura har vært nødt til å ta mange krevende beslutninger
- Tillitskrise – hva er Nortura sin plan? Vil Nortura fortsatt satse i Midt-Norge?
- Utfordring at vi mister kompetanse i regionen når skjæringer forsvinner fra regionen
- Ulike initiativ i forbindelse med nedleggelse av skjæringa på Steinkjer
- Norturabutikken på Steinkjer er med på å opprettholde nærheten til Nortura i regionen
- Utleie av ledige lokaler på Steinkjer?
- Sverige og Finland inn i NATO – det blir investert mye i Trøndelag
- Politikerne på banen med kritiske spørsmål når Nortura har gjort grep
- Det må ikke settes kniven i et slakt før vi har solgt hele dyret!

Samarbeid for å bygge opp leveringskapasitet og leveringssikkerhet av lokalprodusert mat – prosjekt i Fylkeskommunen - Hva skal vi gjøre for å styrke kapasiteten på industriledet (foredling)

- Mål i forprosjektet
 - Kartlegge aktører og beskrive produksjonskapasitet i foredlingsleddet til kjøttforedlingsindustrien i Midt-Norge
 - Kartlegge aktører og kapasiteter innenfor potet- og grønnsakssektoren
 - Kartlegge aktører og kapasiteter i grossistleddet, inklusive lager og distribusjon
 - Estimere volum og etterspørsel med utgangspunkt i dagens trender
 - Bygge opp forankring for samarbeid for å kunne levere på nye markedsmuligheter
- Hvordan sikre at vi som bønder fortsatt kan være Nortura-bønder? ...og ikke bli tvunget til å forlate selskapet vårt
- Hvordan sikre at Nortura kan være markedsregulator også framover?
- Nortura må «melde seg på»

Vedtak:

Regionutvalget tar saken til orientering.

Arbeidsutvalget tar innspillene i diskusjonen til etterretning.

Spørsmål/kommentarer:

- Kan vi risikere at vi om 5 år står uten slaktning i Midt-Norge?
- Mye ledige lokaler på Steinkjer, blir også trolig ledige lokaler på Malvik. Kunne griseslaktingen vært flyttet til Malvik?
- Hvordan sikre at Nortura er leveransedyktig til foredlere som ønsker å kjøpe råvarer?
- Vi har 25% av råvaretilgangen, men kanskje etter hvert ingen foredling. Dette går på legitimiteten løs. Vi har andre aktører i området som driver bra (f.eks Norsk Kylling). Vi har gode dyrebilsjåførere som har begynt å kjøre for konkurrenter. Det er ikke så enkelt å argumentere godt overfor nye produsenter i f.t. at de bør velge Nortura.
- Tar vi ut potensiale sett opp mot småfemarked og våre nye landsmenn?
- Hvordan kan vi rigge oss slik at vi får til såpass bredt samarbeid at lokalmatprodusenter finner det interessant?
- Når vi fikk SAP, ble det sagt at vi fikk mulighet til å «spore produkter» slik at man via en QR-kode på produktene skulle kunne se hvor råvarene kommer fra. Hvordan ligger dette an?
- Er de bedre til å samarbeide på «ostesiden» enn vi er?
- Skal vi få til et samarbeid, er vi avhengige av en «motor». Hvem skal være den motoren?
- 30. juli 2025 – matseminar Tr heim

6 Hvordan nå målsettingen i bærekraftstrategien til Nortura med økt oppslutning om klimakalkulatoren?»

Nestleder i Regionutvalget og medlem i norturas bærekraftsråd, Tilde Sæther, innledet.

- Alternativet til gode, norske data i f.t. klima- og utslipp, er at ulike aktører legger til grunn internasjonale tall i egne kalkulatorer.
- Det er derfor viktig at alle norske bønder går inn og gir sitt samtykke i klimakalkulatoren.
- Dersom du som bonde får et «klimaråd» på din gård, får du refundert det meste av kostnaden. Gjennom rådet kan du også melde fra om evt. feil i kalkulatoren.
- 80% av melkebøndene har gitt samtykke (trolig mye pga. økonomisk stimuli).
- Det er mye mindre «styr» dersom vi bare gjør dette uten å blande det inn i prisen.
- Det gjøres en kjempejobb i f.t. bærekraft i Nortura, og vi vinner nå anbud på bærekraft. Men vi er avhengige av at MANGE flere går inn og gir samtykke.
- Hva gjør vi for å øke oppslutningen? Innspill?

	<p><u>Vedtak:</u> <i>Regionutvalget har følgende innspill:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Invitere med klimarådgivere (NLR) på kukafeer o.l.</i> • <i>Ta med temaet på eiermøtene til vinteren?</i> • <i>Legge inn en «påminnelse» på Min Side – slik at dette «popper opp» når du logger inn</i> <p><i>Arbeidsutvalget tar innspillene i diskusjonen til etterretning.</i></p> <p><u>Spørsmål/kommentarer:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva gjør man egentlig når man gjør samtykke? • Det er nå vi sitter med rattet. Hvis vi trenerer dette, så kommer det noen og forteller oss hvordan det skal være. • Er det noen risikoer ved å gi samtykke? • I forbindelse med en ku-kafe ble NLR invitert med – og så gikk man inn og ga samtykke i fellesskap • Kan vi ha det med på kretsmøterunden til vinteren? • Kunne dette vært innlemmet i KSL? • Kunne det ikke stått en påminnelse på «min side» - der er de fleste innom ganske ofte?! • Det kommer til å bli krevende å få tilstrekkelig oppslutning uten bruk av økonomisk stimuli (pisk eller gulrot)
7	<p>Eierstruktur</p> <p>Magne Trondmo innledet med en kjapp gjennomgang av ny eiermodell – da i hovedsak rundt det som omhandler distrikter og distriktsutvalg</p> <p>Følgende vedtak ble gjort med hensyn til distriktsinndeling:</p> <p>Distrikt 210:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lierne, Namsskogan og Røyrvik • Sentrale Namdal • Snåsa <p>Distrikt 220:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ytre Namdal • Namsos og Fosnes • Osen, Namdalseid og Flatanger <p>Distrikt 230:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Steinkjer • Inderøy • Verdal • Frosta • Levanger <p>Distrikt 240:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Værnes • Trondheim, Melhus, Skaun, Klæbu og Malvik • Holtålen og Midtre Gauldal • Oppdal og Rennebu

Distrikt 250:

- Åfjord
- Ørland
- Indre Fosen

Distrikt 260:

- Midt
- Porten mot havet
- Indre Nordmøre

Distrikt 270:

- Smøla og Aure
- Sunndal og Tingvoll
- Hustadvika og Averøy
- Kristiansund, Molde, Gjemnes og Aukra

Etter at distriktene var vedtatt, ble møtet delt i grupper – pr distrikt. Gjennom disse gruppemøtene ble det valgt/utpekt en leder i det enkelte distrikt og det ble vedtatt navn på distriktene. Formelt sett vil ikke distriktsutvalgene konstituere seg før etter eiermøtene. Dvs at valg av distriktsutvalgsledere i dette RU-møtet er å betrakte som «uformelle valg» - og vil gjelde fram til utvalgene konstituerer seg til vinteren. Gruppene snakket også om aktuelle aktiviteter i tiden framover.

Følgende ble vedtatt mht. ledere i- og navn på distriktsutvalgene:

Distrikt 210:

- Lierne, Namsskogan og Røyrvik
- Sentrale Namdal
- Snåsa

Leder: [Elida Margrethe Setermo](#)

Navn: [Indre Namdal](#)

Distrikt 220:

- Ytre Namdal
- Namsos og Fosnes
- Osen, Namdalseid og Flatanger

Leder: [Ola J Ranheim](#)

Navn: [Jøa og omegn](#)

Distrikt 230:

- Steinkjer
- Inderøy
- Verdal
- Frosta
- Levanger

Leder: [Otte Munkeby](#)

Navn: [Innherred](#)

	<p>Distrikt 240:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Værnes • Trondheim, Melhus, Skaun, Klæbu og Malvik • Holtålen og Midtre Gauldal • Oppdal og Rennebu <p>Leder: Thomas Kristoffersen Navn: Malvik</p> <p>Distrikt 250:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Åfjord • Ørland • Indre Fosen <p>Leder: Torgeir Flenstad Navn: Fantastiske Fosen</p> <p>Distrikt 260:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Midt • Porten mot havet • Indre Nordmøre <p>Leder: Nils Halvor Snekvik Navn: Midt-Vesten</p> <p>Distrikt 270:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smøla og Aure • Sunndal og Tingvoll • Hustadvika og Averøy • Kristiansund, Molde, Gjemnes og Aukra <p>Leder: Rolf Kr Blekken Navn: Nordmøre og Romsdal</p>
8	<p>Dyreprat</p> <p>Prosjektleder Erica Hogstad Fjæran og nestleder i RU-Midt-Norge Tilde Sæther orienterte kort om det 3-årige prosjektet Dyreprat.</p> <p>Møtet ble deretter delt inn i grupper der det ble gjennomført oppgaver/utfordringer knyttet til å formidle kunnskap/budskap rundt dyrevelferd til ulike målgrupper.</p> <p><u>Vedtak:</u> <i>Regionutvalget tar saken til orientering.</i></p>
9	<p>Orientering fra regional og sentral valgkomité</p> <p>Bård Tore Berntsen fra sentral valgkomite og Einar Botten fra regional valgkomité orienterte og ba RU-representantene om å komme med innspill til kandidater.</p> <p><u>Vedtak:</u> <i>Regionutvalget tar saken til orientering.</i></p>

<p>10</p>	<p>Åpen post/innkomne saker</p> <p>Det kom inn en fellessak fra 3 av kretsene (Sunndal/Tingvoll, Hustadvika/Averøy, Kristiansund/Molde/Gjemnes/Aukra) i forkant av møtet. Dette gjaldt henting av slaktedyr på natt. Hovedpunktene i saken var følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Melkekyr skal melkes før de sendes, det er vanskelig og kostbart å skaffe ekstra mannskap til å hjelpe til som f.eks ved utlasting av okser samt at vegnettet er ikke brøytet og strødd før kl 06.00.</i> • <i>Ved de lengste avstandene i Nordmøre og Romsdal på Aukra, Midsund og Smøla er det første ferge på morgenen som setter begrensningen. Så der blir det således ikke aktuelt å hente på natt.</i> • <i>Det er i midtre deler av Nordmøre og Romsdal det har vært lastet opp på natta, for videre kjøring til Rudshøgda eller Malvik.</i> • <i>Temaet ble tatt opp på felles eiermøte sist onsdag. Det var klare formeninger om at dette bør unngås og i minste fall bli kompensert økonomisk for ulempene som f. eks nattillegg for innleid mannskap.</i> • <i>Leverandører kan nok snart gå over til konkurrerende slakterier som henter på morgenen etter å ha fått gjentatte natthentinger fra Nortura.</i> • <i>Oppfordringen fra kretsutvalga til eierne er å si nei, at hentetidspunktet på natt ikke passer.</i> • <i>Dette ønskes det klarhet i, hvor langt praktisering av henting og innkjøring skal tøyes.</i> • <i>Vi ønsker at saken blir tatt opp i forestående RU møte og for en avklaring av hvilke regler og rutiner som skal følges.</i> <p>Hans Thorn Wittussen orienterte om at det har vært møte med både Notra og lokal transportør ang. saken. Det har blitt enighet om følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedregelen er at opplasting ikke skal starte før kl 05.00 • Både i Møre og Romsdal, andre steder i regionen og i øvrige regioner, vil det fra tid til annen være behov for opplasting før kl 05.00. I slike tilfeller vil det kunne gis en kompensasjon. <p>Det ble enighet om at administrasjonen skal sende et brev til eierne i de 3 kretsene som sendte inn saken, med nærmere informasjon.</p>
	<p>Oppsummering og evaluering</p> <p>Lars Morten Rosmo oppsummerte og avsluttet møtet.</p>

Lars Morten Rosmo

Johan Schei

Elisabeth Sørлие

Magne Trondmo
Referent